

نومرو ۵۵

۲۱ شوال ۱۳۲۸

آدرس :

اجتهاد اداره خانہ سی :

دارالمعلمین قارشینده دائرہ

مخصوصہ در .

سنہ ۴۰ آونہ بدلی غروش، نسخہ سی

۵۰ پارہ در .

اجتہاد

آدرس :

IDJTIHAD

Constantinople

دوردنچی سنہ

پنجشنبہ کونلری نشر ایدیلیر اقتصادی، اجتماعی، ادبی مجموعہ

اهداف و اشهاد

(اجتهاد) رساله سنك ۵۲ نومرلى نسخه سنده نشر ايدىيان اسماعيل حامى امضالى (تذنيات عثمانیه مناسبیه) عنوانلى مقاله نك مسلکمه تدلىق ايدىن شو «مفسرين عظام وفقهائى كرامك كسوۋ علميه ليرى تلبس ايدىرك شوراده بوراده تخم جهالت صاچان ...»

فتره سنك بزده اوياندىر دىنى بعض مطالعاتى انتظار عموميه به عرض ايتك ايتيورز .

اسماعيل حامى ايله برابر همىرك شىكايت ايتدىكمنز جهالت عموميه نك مسلكمزده كى اسبابنه ارجاع نظر ايدىيانجه كورولوركه بزده مسلک تدريسك تأسيس ايدىلىكى وقتلر عربلرده ، عجملرده علمائى محققين ايله برابر علوم وفنونك انقراض بولدىنى اذوار فترت و انحطاطه تصادف ايتىش و بونك نتايج طبعيه سندن اوله ورق وجوده كلن محروميت علميه ، تحصيلده انتظام سزلىق ، وهرفته هوسله برابر تقلیده قناعت كى بر طاقم عوامل تدنى اساسه صوقوله رق آثار مخربه سى مسلکك ايلك كونلرنده كى نشوۋ حيات وزندكى شىبايله بردرجه به قدر مستور قاله بيلمىش ، فقط زمانلر كچىكجه بك بارز صورتده علائقنى كوسترن بو حال غيراصلى نسلدن نسله انتقال ايتدىكجه اصالت كسب ايدىرك عادت حكمنى آلمىدر .

بواعتياد سائقه سيله در ، كه صدىك عصرلرك بزده بك اليم صورتلرده كندىنى احساس و اقتضا ايتدىرن احتياجات مبرمه و تجمدات مهمه سندن علميه زمردسى حالا خبردار اولق ايتىه ميور كى طور ميور ، و حيات حاضرده نك شرائطنى استكمال ايله بولندقلرى ملك جايلاه شايان برانقلاب علمى حصوله كتيپردك آتى ايچون استحقاق حيات ايتىكى قيامت كى برفلاكت عد ايدىيور .

مسلک و ملتك حياتنه سوء قصد ديمك اولان بو حال

هيچ كيمسه ، دنيا نك ملكتمزدن ماعدا هيچ بيرنده موجود اولميان قاديىلرله قارشى حرف اندازلىق و طاشقينق رذائلنه دوامه جرأت ايدىه ميوب بوللرده ، واپورلرده ، ترامواى وسائر مراكب بريه و بحريه ده خاملره كال احترامه يول ويره جكارى كى شايد برقادين اياقده قالمش ايسه در حال اونا يرلرني ويره كه مسارعت ايدوب بوصورتله وظيفه انسانيت و حسيات عاجز نوازيلرني اظهار ايدىه جكلردر .

قاديىلر وطنك اك بويوك ولى نعمتى عد ايدىلوب كندىلرينه او يولده معامله ايدىلار ك ايسه ده قاديىلر يمز دىنى بولردن شىماروب قابارمايا باقلم و بالعكس بو كى معاملات انسانيتكارانه به لايق تمتدن و ظريف مخلوقات اولدقلرني اثبات ايدىه جكلردر .

۵ — قيزلر تحصيللرى و بكارلقارى مدتجه ، مساجان بوشناق وچركس لرده جارى اولان عادت مستحسنه اوزره اصلا تستر ايتىه جكلرى كى وليارى رفاقتده اولدوقلرى خالده كرك ياشلى و عالم ارككلر و كرك هم سن و كفولرى اولان ناموسلى و تربيه لى دليقانلورى ايله ادبانه كوروشوب حيات عموميه قارشىه جاكلر و بوصورتله سى و عمل مى ووطنى خصوصنده حصه لرينه اصابت ايدىن قسمنى اجرا ايدىه جكلردر . ايشته بوصورتله هر كس كوردىكى ، تدقيق ايتدىكى ، بكندىكى و انتخاب ايتدىكى قيز ايله تاهل ايتك فرصت و سهولتى وجوده كلىش اولاجاغدىن كچىك سزلك و خانه دير لى كسزلىكى اورته دن قالدق اراق شريعت محمديه نك بخش و احسان بو يوردىنى حق طلاقك ابتدا لا استعماله محل قابىوب آنحق الزم اولدىنى زمان استعمال ايدىله جكلدر . خاتم قيزلر يمز ايچون عذاب افكن اولان او معهود كورو . جيلك عادت غير مرغوبه سته دىنى ختام و يرلمش اولاجا قدر . قيزلر ايچون ديكر مكاتبدين ماعدا برده طيه مكتبى كشاد ايدىلر ك آرزو ايدىن قيزلر يمز اوراده طبابت تحصيل ايدىه جكلرى كى ديكر قيزلر و قاديىلر دىنى اوراده هلال احمر خدمائى ايچون خسته باقىجلىنى و خصوصات سائر تعلم و تدرس ايدىه يله جكلدر .

[داها وار]

ملزملربنك الكشدتلى صورتده مسئوليتنى (واسماعيل حامينك
حكمنجه اعدامه محكوميتى) موجب ايسهده بر صنفك
تكميل افرادى بوحالده ظن ايتك بيوك برحقسزاق ويا
وقوفسزلق ديمك اوله جفتندن بو ظندن ابنساي جنسمزى
اسيركه رز .

« الناس بازمانهم اشبه منهم باآبائهم » انسانلر پدر -
لرندن زياده زمانلرينه بگزدرلر . « كلام حكيمانه سى فحو ا -
سنجه انسانلر هر نه قدر عادات و تعاملاتك تاثيرات متواليه سى
آلتنده اخلاق و اطوارده اسلافلرينه بگزرسهده زمان
ديديكمز برظاقم تاثيرات متحواله يدهده و عروض بولندقلرندن
بالضروره اخلافده باشقه آثار ، باشقه استعدادلر نمايان
اولور . ايشته بز ، ملتك سلامتى كنديلارينو رهنماي سعادت
اولان بتون ارباب حيله برابر ، اعتراف و اشهاد ايديسورز كه
بوكون ياشماق ايجون لازم اولان معلوماتى هر صنف كى
بزده بيلمورز ، دنياده بقا بولمق آنحق علوم و فنون ،
صنايع ، تجارت ، زراعت ، سياست ، عسكري كى بر
چوق اشكالده وارلاق كوسترملكه ممكن اولديني حالده بز
حصه منه دوشن موجوديت علميه نى كوستره ميورز ، فقط
او معلوماتى استحصا ايدهرك بوموجوديتى كوسترمكى
ايكيوزى متجاوز بولسان معاصرلر مزدن هان هيچ برى
كبرى قالمسزىن همز ايسورز ؛ اقرار ايديسورز كه
اوقوبوب اوقوتديغمز علملر هر نه دنسه كنديلرينه ويران
امكلرله متناسب نمرلر و برمدىكي جهته ملتك شو بجرانلى
زمانلرنده مهم خدمتلرده بولاممورز ، فقط شو كاده اشهاد
ايدهرز كه بو حالده متالم و محجوب اولمقله برابر مساعيمزك
مشم برطرزه افراغ ايدلسنهده سد چكميورز ؛ اوت
اعتراف ايديسورز كه تعقبنه مجبور طوطولديغمز قرون وسطى
محصولى اصوللرله هيچ بروقت مفسرين عظام ، فقهائى كرام
وسائر علمائى اعلامك درجلرينه يتشه ميه جكز ، مقلدلكدن
قورتولميه جغز ، بزدن بكنيلان خدمتلى ايفا ايدميه جكز ،
فقط شورايده اشهاد ايديسورز كه كندمركده ممنون

اولمديغمز بو حاللر سعيمزك نقصانندن ، استعدادمرك
فقدانندن نشأت ايتيوب هر درلو صلاحيتك فكر تجدد و
روح تشبثدن آزاده عهده لره تفويض ايدلمى يوزندن
الرمز باغلانه رق بسليكمز آمال ترقى و اصلاحك هر وقت
عقامته دورچار ايدلسندن ايلرى كلكددر ، اعتراف
ايدرز كه مدرسه لر دن يتيشنلر نه لسانه ، نه علوم اسلاميه يه ،
نهده سائر فنونه لايقيه واقف اوله ميورلر ، فقط شو خصوصهده
اشهاد ايدرز كه شمديكى پروغرام موجبجه براتز صرف
نحو اوقومقله لسان او كرتك ، برازمتن و شرح كورمكله
عالى درجهده علوم اسلام تحصيل ايتك ، سنهده يدى آى
وهفتهده برر كون اوقونمق اوزرد غلوم رياضيه و طبيعيه
وسايريه ولومباده درجه سنده وقوف پيدا ايتك ، صوكردهده
يونلرك هيسى اون اون ايكي سنه يه ضيغشديرمق دنياك
هيچ برطرفده مترقى اقوامك هيچ بزنده كورمك كولوئنج
ايشلر دندر ؛ اعتراف ايديسورز كه شو بچاره ملت بوخورتيله
برابر بالكنز استابول مدرسه لر نده فنون حاضره تحصيل
ايجون آيده ۴۰۰۰۰ غروش بزممكن چكنميور ، فقط
بوبار دلرله ملتك آرزوسى وجهله طلبه علومه اك مستحسن
طرزده تعام فنون ممكن ايكن و اسفا كه چاره سى بولنه ميوب
طلبه تحصيلندن ، ملت آرزوسندن محروم براقيلور ؛ اعتراف
ايدلم كه ملت بزدن شو دور جريتده بك چوق فداكار
لقلر ، ياراولقلر بكاردى ، فقط شوراسنده اشهاد ايدلم كه
بز دوشديكمز كرداب عقامتدن ، شوقرون وسطى محصولى
پروغرامى تعميمندن بر كره قورتاريهلم ، او وقت ملتك
قلبك اك درين كوشه لر نده نه قدر آرزوى ديندارانه ، نه قدر
آمال ترقى روزانه وارسه هيسك استحصالنه قدرت
صمدانيه نك بزه بخش ايتديكى قوتك مساعد اولديني حدودك
صوك درجه سنده قدر چاليشيرز .

اسماعيل حامى شورالرينى ده كنديلرينه اخطار ايتكلكمزه
مساعده بيورسونلر كه هر ملتك رجال دياتى عسكري ،
عالملى ، حاكملى كى او ملتك حسابنه ياشارلر و اوائته

باركران گلزلر ، چونكه موجوديتلىرى اوملتك وحدت و موجوديتنه وقت ايدىلشدر ؛ وهىچ برخواجه عسكرلىكى ، كندىلرينك تلقى ايندىكى كى ، اعدامه محكوم اولش كسملرك سياستكاهى عدايمز ، بلنكه عسكرلك خواجهلر نظرنده ادامة موجوديت ايچون خارجى تجاوزه قارشى مقاومت ابراز ايتك وبشريكى استعدادنده مركز اولان تكملات روحانيه مظهر ايتك ايچون اعلاى كلة الله اوغورنده فداى نفس ايتكدور .

عسكر نهدر ؟ دين و دولت ، ملك و ملت بولنده
هم قانى ، هم جاتى فدا ايدن بر انسان

بايزيد درس عام مدرسلرندن :

اشرف ائدى زاده	ارمناكللى	قزاقلى	اسپرلى
شوكتى	مصطفى حفظى	حراث ديمد	ادريس فائقى
دارندهلى	ايشل	صوفىولى	دارندهلى
محمدسيد	احمدصبرى	احمدخلوصى	خالد

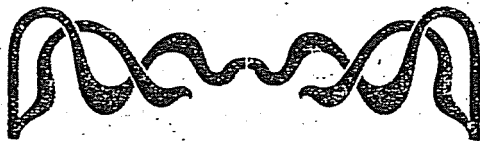
قره حصارلى
عازف
المالىلى
محمد فخرى

جوابى مطالعه :

مع التأسف بعض ترتيب خطالىله انتشار ايدن مقالهمه يوللايدىكز جواب ، نى جداً ممنون و منتدار ايندى ؛ چونكه بولونديكز صنف مقدسك حال حاضرينك اسباب تدنياتيله اصول اصلاحى بر آرتامل ايدى بيلن بر موجوديتك وارلقى ، يالكز شخص عاجزانهمه دكل ، بوندى شمدى به قادار بك حقل اولارق شهبه ايدن بوتون متعكرلر يوزه قارشى اثبات ايتش اولديكز . لاكن مساعده كزله ، بك غريب بر صورتده تفسير اينديككز بعض نقطهلىرى تصحيح مجبورينديم : اولاً ، بن قطعاً عسكرلىكى « اعدامه محكوم اولش كيمسملرك بر سياستكاهى » اولارق تلقى ايتدم و ايتيه حكيم . يالكز دينآده مردود اولان (تعصبى) نشر

ايله ، ملت بار موجوديتلىله مقايسه ايديله ميه جك درجهده مضرتى دو قونان جاهل ، قافاسز صوفتالرك ، - دقت ايدك ، ساده بونلرك - هر كس كى عسكره سوق ايديله لر نى توصيه ايتدم . بو ، صوك زمانلر نده تفسخ ايدىن يكيچرى اوجاغلك اورتادن قالدىرلى كى معظم ، نافع بر خدمت و طبرورانه اولاجقدور . ثانياً ، صنفكزك « تكميل افرادى » بوحالده كوسترمه دم : يالكز صاف خلقمى زهراله بيلردن بحث ايتدم . طبيعى بوكا سزلرده اشتراك ايدىرسيكز . ثالثاً ، ايچككزدن موجوديتى حس ايدىر ك دوغرى و دوشونلر ، بك چوق معضلات امور ايله مشغول اولان حكومتك نظر شفقت و عرفانه مراجعتله نيجين واسطه اصلاحات اولمايارق دورويور هم نهدن هر شئى حكومتدن بلكه مى ؟ ايمىم بونقطهلىرى ده اعتراف ايدىر جكسيكز . بن بوكون ، ملتك ك حر فكرلى قسم منورى اولماسى ايجاب ايدىن صنف علميمىزك آراسنده هر مقالهدن تحتنده مستر معنالى چيقارالر موجود اولديغدن جداً متأثرم .

اسماعيل حامى

مصر هلال احمدى

صليب و هلال احمدى جمعيتلرينك وظيفه لر نده كى اهميتى ، علوى هر كس تقدير ايدىر ، حرب ميدانلر نده خسته خانهلر تأسيسى ، حرب يرلر نى تعقيباً خسته و مجروح افرادك نداويسى صليب هلال و احمدى هيتلرينك بك مقدس اولان وظائف اساسىلر نى تشكيل ايدىر . (صليب احمدى) ۱۸۶۴ سنهسى اغيستوسنك ۲۲ سنه جنوده واقى اولان بين المللى بير اجتماع